

POSTANOWIENIE

Dnia 28 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie **B. K. i innych**

skazanych z art. 258 § 1 k.k. i innych

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,

w dniu 28 maja 2024 r.,

wniosku obrońcy B. K., Ł. P., J. K. i G. P. J.

o wyłączenie SSN Anny Dziergawki od udziału w sprawie I KK 124/24,

na podstawie art. 41 § 1 i art. 42 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

wyłączyć SSN Annę Dziergawkę od udziału w sprawie I KK 124/24.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 4 kwietnia 2024 r. SSN Annie Dziergawce przydzielono do rozpoznania kasacje wywiedzione przez obrońców skazanych J. K., G. P. J., B. K., Ł. P., K. G. i R. V. od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 17 listopada 2022 r., II AKa 19/21. Sprawę tę zarejestrowano pod sygnaturą II KK 124/24. W dniu 23 kwietnia 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy B. K., Ł. P., J. K. i G. P. J. o wyłączenie od udziału w sprawie SSN Anny Dziergawki. We wniosku tym podkreślono wątpliwości co do bezstronności i niezawisłości sędzi za względu na to,

że powołana została na urząd sędziego Sądu Najwyższego z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w wyniku nowelizacji ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Wskazano także, że sędzia Anna Dziergawka była już z powyższego powodu wyłączana od udziału w innych sprawach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Jak trafnie wywiedziono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2023 r. w sprawie IV KK 279/23 „przepis art. 41 k.p.k. należy interpretować mając w polu widzenia szczególny aspekt gwarancyjny instytucji wyłączenia sędziego, tj. szerzej niż tylko w aspekcie istnienia obaw o stronniczość konkretnego sędziego; mianowicie słuszne jest również baczenie na konieczność zapewnienia stronie postępowania karnego dostępu do niezależnego i bezstronnego sądu. W takim razie wykładnia wspomnianego przepisu może dopuszczać także sądową kontrolę, czy w danej sprawie nie zachodzi obawa naruszenia standardu niezależności i bezstronności sądu gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, art. 47 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej oraz art. 6 ust. 1 EKPC. Jak to zaznaczono w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 maja 2022 r., V KO 37/22, celowe może być posłużenie się przewidzianą przez ustawodawcę instytucją procesową minimalizującą, albo znoszącą takie zagrożenie w sprawie, która dopiero ma zostać rozpoznana przez sąd. Konsekwentnie, jak w tymże postanowieniu, również m.in. w uchwale składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, nie tracąc z pola widzenia faktu wydania w dniu 20 kwietnia 2020 r. przez Trybunał Konstytucyjny wyroku w sprawie U 2/20, należy opowiedzieć się za aktualnością mającej moc zasady prawnej i wiążącej każdy skład Sądu Najwyższego uchwały składu połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20 (zob. także postanowienia SN z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, i z dnia 29 września 2021 r., V KZ 47/21). W jej pkt 1. stwierdzono, że >>nienależyta obsada sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (...) zachodzi także wtedy, gdy w składzie sądu bierze udział osoba powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o

zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3)<<. Należy również, potwierdzając myśl o związaniu sądów krajowych interpretacją EKPC przyjętą przez Europejski Trybunał Praw Człowieka, przywołać – podobnie jak we wspomnianych judykatach Sądu Najwyższego – wyrok tego Trybunału z dnia 22 lipca 2021 r. w sprawie Reczkowicz przeciwko Polsce (skarga nr 43447/19), w którym stwierdzono, że z uwagi na udział w procesie powoływania w Polsce sędziów takiego organu, jakim jest Krajowa Rada Sądownictwa w składzie ukształtowanym nowelą z 2017 r. (w efekcie czego organ ten nie jest niezależny od władzy wykonawczej i ustawodawczej) – osoba powołana na urząd sędziego orzekając w określonej sprawie nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 EKPC. Celowe będzie nadmienić, że tak postanowienie V KO 37/22, jak i uchwałę I KZP 2/22 Sąd Najwyższy podjął po wydaniu w dniu 10 marca 2022 r. przez Trybunał Konstytucyjny wyroku w sprawie K 7/21, dotyczącego zgodności z Konstytucją RP art. 6 ust. 1 EKPC. W pkt 2. wymienionej uchwały zanegowano spełnianie standardu bezstronności przez sędziego Sądu Najwyższego, który uzyskał nominację w następstwie brania udziału w konkursie przed Krajową Radą Sądownictwa po 17 stycznia 2018 r., a w uzasadnieniu wskazano, że >>jako bezskuteczną i sprzeczną z prawem Unii postrzegać należy praktykę Trybunału Konstytucyjnego, której skutkiem miałyby być ograniczenie prawa sądów do badania bezstronności sędziów i należytej obsady sądów, w tym w oparciu o normy art. 41 k.p.k. oraz art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.<<”.

Zważywszy, że SSN Anna Dziergawka została powołana na urząd sędziego Sądu Najwyższego w wyniku rekomendacji udzielonej przez Krajową Radę Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 3) zasadność wniosku o jej wyłączenie od udziału w rozpoznaniu opisanej sprawy kasacyjnej jest oczywista. Należy również zauważyć, że w kasacjach:

1. adwokata T. R.– obrońcy J. K., G. J., B. K. i Ł. P.;
2. adwokata A. K.– obrońcy B. K.;

3. adwokata A. K.– obrońcy Ł. P.;
4. adwokata A. K.– obrońcy J. K.;
5. adwokata A. K.– obrońcy G. J.;
6. adwokata P. D.– obrońcy J. K.,

podniesiono m.in. zarzuty zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., polegającej na tym, że w składzie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu zasiadali sędziowie powołani na swój urząd przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa w składzie ukształtowanym ustawą z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa i innych ustaw. Rozpoznawanie tych zarzutów przez Sąd Najwyższy z udziałem SSN Anny Dziergawki oznaczałoby w istocie orzekanie we własnej sprawie, co dodatkowo uzasadnia podnoszone we wniosku o wyłączenie wątpliwości.

Kierując się powyższym, orzeczono jak na wstępie.

[PGW]

[ms]